

Belastingdienst door het ijs

Er heerst grote onrust binnen de Belastingdienst. Onrust over de financiële situatie van de Belastingdienst en onrust over de gevolgen voor de personele bezetting hiervan.

Het bestuur van de Vereniging van Hogere ambtenaren bij het Ministerie van Financiën heeft hierover vorige week een gesprek gehad met de Directeur-Generaal Hans Leijtens en heeft de bij de medewerkers van de Belastingdienst levende onrust met hem gedeeld. Het bleek niet mogelijk om onze zorgen weg te nemen.

De Belastingdienst is in een situatie van politieke krachtmetingen onder curatele gesteld. Het gevolg hiervan is dat de dienst meerjarig binnen zeer strakke financiële kaders moet blijven. Financiële kaders die enkel met een maximale beperking van materiele uitgaven niet zijn op te vangen en dus onherroepelijk tot een krimp van het personeelsbestand zullen leiden. Geld om vertrekkende medewerkers te vervangen, noodzakelijk voor een goede taakvervulling en toegezegd bij de Investeringsagenda, is niet meer beschikbaar. Deze financiële, of eigenlijk politieke, klem lijkt te leiden tot een krimp van de Belastingdienst in de komende jaren van 30.000 tot wellicht zelfs slechts 23.000 medewerkers. De continuïteit van de Belastingdienst is daarmee ronduit in gevaar.

Dit lijkt in tegenstelling met de presentaties rondom de Investeringsagenda van de Staatssecretaris waarbij steeds, door beoogde technologische innovatie, een krimp van 5000 voornamelijk administratieve functies is geschilderd, met tegelijkertijd een uitbreiding van de hogere functies met 1500 fiscalisten en data-analisten. Dit zou dan leiden tot een formatie van 26.500 medewerkers.

Doordat de Staatssecretaris bovendien heeft toegezegd dat er bij de FIOD en de Douane volledige vervanging van vertrekkende medewerkers zal plaatsvinden, komt de extra krimp van 3.500 medewerkers volledig ten koste van het onderdeel Belastingen, grofweg de segmenten Grote ondernemingen, MKB en Particulieren. Voeg dit bij het feit dat in de periode tot 2020 veel meer hoger opgeleiden gaan vertrekken dan begroot, dan zal bij Belastingen naast een grote aanslag op de capaciteit, vooral ook een grote aanslag op de kwaliteit plaatsvinden. Dit is onverantwoord: met nog minder mensen ons vak uitvoeren zal tot gevolg hebben dat de dienstverlening aan de burger in het gedrang komt, we ver weg raken van het individuele toezicht bij Grote Ondernemingen, de controledichtheid bij MKB misschien wel naar slechts 20.000 van de 1,6 miljoen ondernemingen zakt en het toezicht op Particulieren in het gedrang komt. Onze professionals zijn ons kapitaal!

Niet alleen de VHMF, maar ook de medezeggenschapsraden van Belastingen hebben onlangs aangegeven dat met betrekking tot de mate van toezicht en met betrekking tot de werkdruk het water ook nu al tot de lippen staat.

De VHMF constateert dat de vereenvoudiging van wet- en regelgeving een belangrijke pijler van de Investeringsagenda was. Daar hebben we nog niets van gezien, maar wel zeer verontwaardigde en makkelijke reacties op een budgettaire overschrijding. Alleen praten over vereenvoudigingen, en wel de bezuinigen alvast inboeken, is onverenigbaar met het feit dat tegelijkertijd juist steeds meer wordt gevraagd van de Belastingdienst. Zo vragen wijzigingen in de wetgeving, zowel nationaal als internationaal, een enorme inspanning van de Belastingdienst, die met het huidige personeelsbestand al bijna niet te realiseren is.

Een oordeel over de gevolgen van het laatste restje taakstellingen van vorige kabinetten laat de VHMF aan de politiek. Immers, hoewel not done bij het ministerie en in de politiek: van alle uitgekeerde vertrekpremies komt zeg 40% onmiddellijk terug in de staatskas via de inkomensheffing. Ook een RVU-boete komt onmiddellijk terug in de staatskas en kost in deze zin niets.

Het bestuur van de VHMF doet daarom een oproep aan alle politieke partijen en aan het Kabinet: een krimp van het personeelsbestand van de Belastingdienst onder 26.500 (een omvang waarbij al was uitgegaan van een succesvolle digitalisering) zal leiden tot grote spanningen in de Belastingdienst door onmogelijke keuzes en zeer grote werkstress. Maar ook tot spanningen in de maatschappij. Nog minder rechtshandhaving zal de belastingmoraal verder ondermijnen en de tax-gap verder doen toenemen

De VHMf vraagt om in de komende kabinetsformatie nu werk te maken van de door de VHMf voorgestelde veranderingen van de AWR of misschien een ander systeem van heffing bij kleine ondernemingen. Hiermee zouden grote efficiency-voordelen te behalen zijn. Er zijn veel mogelijkheden waarover wij graag, vanuit ons vak, in gesprek gaan.

De uitstroom bij de Belastingdienst leidt de komende jaren tot forse besparingen op de salarisuitgaven. Nu het budget van de Belastingdienst verhogen kan worden gezien als een voorfinanciering: door onmiddellijk een paar honderd miljoen extra in te zetten kan het management nieuwe jonge mensen werven die de uitstroom van de vertrekkende medewerkers opvangen. Deze werving moet nu starten, omdat kennis nu nog kan worden overgedragen.

Bij dit alles geldt: de Belastingdienst is het enige 'earning department', bezuinigen hierop is penny wise maar pound foolish. De politiek speelt met vuur.

Goirle, 13 dec 2016,

drs. H.A.A.M Rutten, voorzitter VHMf